

Angående:

Kulturreseptatet Våsbo fäbodan
Ovanåkers socken & kommun

2012-06-18 Redovisning av genomförda restaureringar

Bakgrund

Arbetet med att restaurera byggnaderna inom kulturreseptatet pågår kontinuerligt. En genomgång av vårdbehovet gjordes av undertecknad den 11 oktober 2011 efter föreningens önskemål och en ansökan om byggnadsvårdsbidrag skickades in. Ansökan beviljades (dnr 435-7271-11) den 8 mars 2012. Arbetena påbörjades i mitten av maj och genomfördes av Lassas genom Håkan Hildingsson, Roteberg, och Per "Lång-Pelle" Ohlsson, Knåda. Den 18 juni slutbesiktigades arbetena. Antikvariskt medverkande var Mimmi Göllas, Ämnebo, som utöver slutbesiktningen genomförde byggplatsbesök den 21 och 31 maj.

Beskrivning och historik

Våsbo fäbodan finns dokumenterad sedan tidigare.

Restaureringens syfte

De flesta åtgärderna var av underhållskaraktär, med lyft och justeringar, en insats som kommer att behöva göras återkommande. Timmerbyte och justering av golv i Skomakras stuga var åtgärd av en skada och en engångsinsats. Även omläggningen av taket på Lassas fäx betecknas som en engångsinsats.

Takomläggning på Hagas trösklada vid bäcken pågick samtidigt genom fastighetsägarnas försorg men ingick inte i undertecknads uppdrag att dokumentera.

Kulturhistorisk värdering

Våsbo fäbodan är kulturreseptat och skyddas genom särskilda bestämmelser.

Allmänt

I protokollet benämns väggarna A, B, C och D där A är vägg med huvudingång och B nästföljande vägg medurs. Stockar numreras nerifrån där 1 är syllstock i kombination med väggbeteckning, t.ex. är A1 framsidans syllstock.

Mimmi Göllas

2012-08-07

Mimmi Göllas, Ämnebo 2540, 828 94 Edsbyn / www.migobyggnadsvard.se
tel. 070-277 70 01 / mimmi@migobyggnadsvard.se

MiGO: byggnadsvård

Sändlista:

Våsbovallarnas sambruksförening, c/o Patrik Uhras, Rotebergsv. 211, 828 33

Edsbyn; PDF-fil via e-post

Barbro Hårding, Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Lada nummer: 7 Loge

Fastighetsbeteckning: Olols, Västra Roteberg 9:2

Besiktigad 2011-06-28

Slutbesiktigad 2012-06-18

Beskrivning

- bilad timmerbyggnad med långsidesingång
- tak med pannplåt

Genomförda renoveringsåtgärder (A - långsida med ingång mot vägen)

- byte av syll A1 och C1
- lyft (de är inte fästa i syllarna) och uppallning av lösa golvåsar med sten

Vid lyft av logen år 2010 kunde det konstateras att syllstockarna var i dåligt skick och därför byttes de nu. A1 var en bilad furustock medan C1 var en rundtimmerstock av furu. Bytet av syllarna kunde göras utifrån och endast några golvplankor behövde tas upp.

Kommentar

Marknivån är fortfarande hög mot långsida A men det är svårt att gräva ut pga. många stora stenar i marken. Fastighetsägaren får hålla det under uppsikt så att jord och gräs inte går upp mot syllarna igen.

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Lada nummer: 3 Fäx

Fastighetsbeteckning: Lassas, Västra Roteberg 10:6

Besiktigad 2011-10-11

Slutbesiktigad 2012-06-18

Beskrivning

- fäx av bilat timmer med gavelingång
- trapetskorrugerad plåt

Genomförda renoveringsåtgärder (A - kortsida med ingång)

- omläggning av trapetskorrugerad plåt till galvaniserad pannplåt med plåtnock
- nya övre vindskivor och vattbräder samt hängbräder i utsprånget

Spåntaket som ligger kvar under plåten var ett handspäntat spåntak spikat med trådspik. Det tyder på att det inte är allt för gammalt, tidigast från 1900-talets mitt, men lagt på ett ålderdomligt sätt. Spåntaket är lagt med slims, dvs. horisontella träremsor, som lades för att minska behovet av spik (som förr var dyrt) och som kan ge viss luftning åt spånen. De underliggande trobräderna är klingsågade, vilket också tyder på att de är från 1900-talet. Tron är spikad ovan på björknäver som hörde till vedtaket, vars underved finns kvar inne i fäxets undertak. Spånen var 54cm långa, lagda från vänster till höger med knivsidan uppåt.

Kommentar

Åtgärden har till syfte att skapa en mer harmonisk helhetsmiljö och ersätta den svarta TRP:n med galvaniserad pannplåt som övriga byggnader (med undantag för spåntaken) har.

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodar

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodar

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Lada nummer: 9

Fastighetsbeteckning: Lassas, Västra Roteberg 10:6

Besiktigad 2011-10-11

Slutbesiktigad 2012-06-18

Beskrivning

- rundtimmerlada med långsidesingång
- pannplåt

Genomförda renoveringsåtgärder (A - långsida med ingång)

- lyft i hörn CD
- komplettering med nya hörnstenar

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Lada nummer: 10

Fastighetsbeteckning: Lassas, Västra Roteberg 10:6

Besiktigad 2011-10-11

Slutbesiktigad 2012-06-18

Beskrivning

- rundtimmerlada med långsidesingång
- pannplåt

Genomförda renoveringsåtgärder (A - långsida med ingång)

- lyft, rätad
- komplettering med nya hörnstenar

Ladan lutar fortfarande men den går inte att spela tillbaka då den är strävad.

Kommentar

Placeringen av saltstenar på ladans baksida gör att fåren gnager på knutarna. Det är önskvärt att saltstenarna flyttas.

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodar

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Lada nummer: 11

Besiktigad 2011-10-11

Fastighetsbeteckning: Lassas, Västra Roteberg 10:6

Slutbesiktigad 2012-06-18

Beskrivning

- rundtimmerlada med långsidesingång och gavelöppning
- pannplåt

Genomförda renoveringsåtgärder (A - långsida med ingång)

- lyft, rätad
- komplettering med nya hörnstenar

Kommentar

Några knutskallar är krossade, hoptryckta och på sikt kan det bli aktuellt att sätta in nya rundtimmerstockar.

Det är önskvärt att fastighetsägaren gräver mer runt ladan så att grunden friläggs.

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Lada nummer: 12

Fastighetsbeteckning: Lassas, Västra Roteberg 10:6

Besiktigad 2011-10-11

Slutbesiktigad 2012-06-18

Beskrivning

- rundtimmerlada med långsidesingång
- pannplåt

Genomförda renoveringsåtgärder (A - långsida med ingång)

- ta bort jord kring hörn BC
- nytt hörnstöd av sten underbärlina mot BC

Kommentar

Syll A1 har rötskador i hörn AB och kommer på sikt att behöva bytas.

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Lada nummer: 13

Fastighetsbeteckning: Lassas, Västra Roteberg 10:6

Besiktigad 2011-10-11

Slutbesiktigad 2012-06-18

Beskrivning

- rundtimmerlada med långsidesingång
- pannplåt

Genomförda renoveringsåtgärder (A - långsida med ingång)

- efterspikning av plåttak samt komplettering med spik på flera ställen där de saknades spik

Kommentar

Det är önskvärt att fastighetsägaren gräver mer runt ladan så att grunden friläggs.

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Lada nummer: 14

Fastighetsbeteckning: Lassas, Västra Roteberg 10:6

Besiktigad 2011-10-11

Slutbesiktigad 2012-06-18

Beskrivning

- rundtimmerlada med långsidesingång
- pannplåt

Genomförda renoveringsåtgärder (A - långsida med ingång)

- bort grävning grästuvor vid hörnen
- lyft, rätad
- komplettering med nya hörnstenar

Marken är mycket blöt runtomkring.

Kommentar

Det är önskvärt att fastighetsägaren gräver mer runt ladan så att grunden friläggs.

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Lada nummer: 15

Fastighetsbeteckning: Lassas, Västra Roteberg 10:6

Besiktigad 2011-10-11

Slutbesiktigad 2012-06-18

Beskrivning

- rundtimmerlada med långsidesingång
- pannplåt

Genomförda renoveringsåtgärder (A - långsida med ingång)

- bort grävning grästuvor vid hörnen
- lyft, rätad
- komplettering med nya hörnstenar

Fåren hade varit under ladan så golvröerna var uttryckta. Golvet lades till rätta och ladan lyftes på mitten för att trycka ihop timret som håller fast golvröerna.

Kommentar

Det är önskvärt att fastighetsägaren gräver mer runt ladan så att grunden friläggs.

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodar

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Lada nummer: 16

Fastighetsbeteckning: Lassas, Västra Roteberg 10:6

Besiktigad 2011-10-11

Slutbesiktigad 2012-06-18

Beskrivning

- rundtimmerlada med långsidesingång
- tak av spån

Genomförda renoveringsåtgärder (A - långsida med ingång)

- bort grävning grästuvor vid hörnen
- lyft, rätad
- komplettering med nya hörnstenar

Kommentar

Det är önskvärt att fastighetsägaren gräver mer runt ladan så att grunden friläggs, tar bort sly och löst virke mot syllvarvet.

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodår

Lada nummer: Stuga

Besiktigad 2011-10-11

Fastighetsbeteckning: Skomakra, Västra Roteberg 14:1 Slutbesiktigad 2012-06-18

Beskrivning

- bilad timmerstomme
- spåntak

Genomförda renoveringsåtgärder (A - långsida med ingång)

- byte av syll A1 och D1
- lyft och rätad
- komplettering med hörnstenar

Golvåsarna var infällda i syll A1 men inte i D1 där de istället låg på sten. Åsarna har fällts in i den nya A1 och justerats mot D så att golvplanken, som tidigare buktade vid spisen, ligger slätt. I stösdelen togs halva golvet upp så att hjälpåsen i mitten kunde lyftas och hängas upp i järn.

Syll A1 och D1 ersattes med friskt virke och hörnstöden staplades om. Syllarna är bytta i fyllängd och inknutade i stommen.

Dörrkarmen lossades för att kunna rätas efter det att grund och syll hade justerats.

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

Slutredovisningsblankett Våsbo fäbodrar

